

FACTSHEET

PSD2: herziene Europese richtlijn voor betalingsverkeer

Wat staat u te wachten als nieuwe toetreders of bestaande marktpartij?

We staan in Nederland aan de vooravond van een grote verandering in de wereld van het betalingsverkeer: de invoering van de Payment Services Directive 2, ofwel PSD2. Deze nieuwe Europese richtlijn voor het betalingsverkeer van consumenten en bedrijven gaat in Nederland naar verwachting deze zomer in.

PSD2 heeft een aantal gevolgen voor zowel huidige marktpartijen als nieuwe markttoetreders. Zo moeten partijen een vergunning aanvragen voor het aanbieden van betaalinitiatie- of rekeninginformatiediensten en voldoen aan de vele PSD2 vereisten.

Een goede voorbereiding is essentieel om te voldoen aan PSD2. Bent u al gestart? In dit document zetten we de belangrijkste informatie over PSD2 voor u - als bestaande marktpartij of nieuwe speler - op een rijtje.

Waarom deze wetswijziging?

Doelen van PSD2 zijn de consument beter beschermen, verdere uniformering van het betalingsverkeer binnen de EU, de betaalmarkten openen voor nieuwe deelnemers (en zo meer concurrentie creëren), innovatie faciliteren, en de consumenten een grotere keuze bieden, met betere prijzen.

nieuwe
perspectieven

Wat zijn de grootste veranderingen?

PSD2 is relevant voor de zogenaamde 'betaaldienstverleners'. Dit zijn partijen die nieuwe betaal- en informatiediensten willen aanbieden (en een vergunning bij De Nederlandsche Bank (DNB) moeten aanvragen) én bestaande marktpartijen, die met verscherpte en aanvullende eisen te maken gaan krijgen.

PSD1 kent zes betaaldiensten die opgaan in PSD2:

1. Diensten die de mogelijkheid wordt geboden contanten op een betaalrekening te plaatsen, net zoals alle verrichtingen die voor het exploiteren van een betaalrekening vereist zijn.
2. Diensten die de mogelijkheid bieden contanten van een betaalrekening op te nemen, net zoals alle verrichtingen die voor het beheren van een betaalrekening vereist zijn.
3. Uitvoering van betalingstransacties, met inbegrip van geldovermakingen, op een betaalrekening bij de betaaldienstverlener van de gebruiker of bij een andere betaaldienstverlener.
4. Uitvoering van betalingstransacties waarbij de geldmiddelen zijn gedekt door een kredietlijn die aan de betaaldienstgebruiker wordt verstrekt.
5. Uitgifte en/of aanvaarding van betaalinstrumenten.
6. Geldtransfers.

De nieuwe richtlijn maakt de weg vrij voor (en stelt strengere eisen aan aanbieders van) twee nieuwe betaaldiensten:

- ▶ Betaalinitiatiediensten (dienst 7); een alternatief voor onder meer iDEAL-, creditcard- of Paypalbetalingen.
- ▶ Rekeninginformatiediensten (dienst 8); denk hierbij aan de mogelijkheid om een digitaal huishoudboekje bij te houden.

Bedrijven die van DNB een vergunning krijgen voor het aanbieden van deze nieuwe betaaldiensten, moeten rekeninghouders toestemming vragen voor inzage in of toegang tot de betaalrekening. Banken zijn dan verplicht mee te werken, zodat de nieuwe diensten werkelijk de kans krijgen de markt te betreden.

Wat betekent PSD2 voor nieuwe toetreders?

De nieuwe spelers op de markt moeten bij DNB een vergunning aanvragen, wanneer zij de betaaldiensten 1 tot en met 8 gaan aanbieden. Ook de onder PSD1 vrijgestelde marktpartijen die dienst 7 of 8 gaan aanbieden, moeten in beginsel een vergunning aanvragen.

Aanvragen vergunning is nog niet mogelijk, maar ...

Het aanvragen van een vergunning voor diensten 7 en 8 is weliswaar nog niet mogelijk (vanwege de vertraging in de wetgeving*), maar de vergunningsvereisten zijn wel al opgenomen in de PSD2-richtlijn. Voor de diensten 1 tot en met 6 kunt u al een vergunning aanvragen.

DNB heeft een inblikxemplaar van het '(concept)aanvraagformulier vergunningen' beschikbaar gesteld. Op die manier kunt u de aanvraag grotendeels klaarmaken voor verzending. De thema's van de vergunningsvereisten zijn:

- ▶ Bedrijfsplan
- ▶ Beheerste bedrijfsvoering
- ▶ Integere bedrijfsvoering
- ▶ Betrouwbaarheid en geschiktheid
- ▶ Dagelijkse beleidsbepaling
- ▶ Transparante zeggenschapsstructuur
- ▶ Zekerstelling van gelden
- ▶ Minimum eigen vermogen en solvabiliteit
- ▶ Verklaring van geen bezwaar

** EU-lidstaten moesten voor 13 januari de wijzigingen in PSD2 doorvoeren in de nationale wetgeving. In oktober 2017 informeerde minister Dijsselbloem de Tweede Kamer echter dat de deadline voor implementatie in de Wet op het financieel toezicht ('Wft') en het Burgerlijk Wetboek ('BW'), niet haalbaar is. Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer de implementatie plaatsvindt.*

Welke gevolgen heeft PSD2 voor nieuwe en bestaande marktpartijen?

Uw interne organisatie moet op orde zijn om aan PSD2 te voldoen en de consument te beschermen. Niet alleen nu of met oog op de vergunningaanvraag, maar ook nadat de stofwolken rond de invoering van PSD2 zijn opgetrokken.

Vergeleken met PSD1 stelt PSD2 bovendien extra eisen aan de vergunningsaanvraag voor een betaaldienstverlener. Deze aanvullende eisen richten zich vooral op het beperken van IT-veiligheidsrisico's en procedures voor het beheersen van incidenten. Voorbeelden zijn:

- ▶ Beveiligingsbeleidsplan, inclusief risico-analyse voor geboden betalingsdiensten;
- ▶ Bedrijfscontinuïteitsplan;
- ▶ Procedurebeschrijving voor het monitoren, afhandelen en opvolgen van veiligheidsincidenten.

Daarnaast veranderen onder PSD2 ook de doorlopende eisen aan bestaande marktpartijen. Denk aan extra verplichtingen en strengere regels voor interne bedrijfsvoering, risicomanagement, informatiebeveiliging, rapportages en aandeelhouders.

Om te kunnen *blijven* voldoen aan alle vereisten is het van belang een goed monitorings- en controleproces in te richten.

Wat kan BDO voor u betekenen?

PSD2 kan de nodige vragen oproepen bij partijen die reeds betaaldiensten aanbieden of van plan zijn dit te gaan doen. Valt u als nieuwe toetreders bijvoorbeeld onder de vergunningplicht? Wat moet u doen om die vergunning te verkrijgen? Waar staat uw organisatie momenteel ten aanzien van de PSD2-vergunningvereisten? En hoe borgt u dat u als PSD2-vergunninghouder doorlopend aan de (aangescherpte) wettelijke verplichtingen blijft voldoen?

Met een multidisciplinair team en een integrale aanpak kunnen wij u helpen om inzicht te krijgen in de voor u geldende PSD2-vereisten en ondersteunen bij de vergunningaanvraag én het (blijvend) voldoen aan PSD2:

1. Vragen bij implementatie nieuwe regelgeving

Bij de implementatie van de nieuwe regelgeving kan BDO u helpen bij het interpreteren van het wettelijke kader en het beantwoorden van - onder meer - de volgende vragen:

Juridisch advies

- ▶ Wat verandert er voor mij als betaaldienstverlener?
- ▶ Moet ik een vergunning aanvragen en wat zijn de vereisten?
- ▶ Hoe kan ik aantoonbaar voldoen aan de PSD2 vereisten?
- ▶ Hoe verhoudt PSD2 zich tot de nieuwe privacy wetgeving (AVG)?

Transparantie

- ▶ Hoe/waarover moet ik mijn klanten informeren?
- ▶ Wat zijn de rechten en plichten van gebruikers en aanbieders?
- ▶ Wat zijn de consumentenrechten?
- ▶ Welke rapportageverplichtingen heb ik richting toezicht-houders?

(Beveiligings-)voorschriften

- ▶ Hoe verhoudt PSD2 zich tot een ISO 27001 certificering?
- ▶ Hoe kan ik als organisatie meegaan in de veranderende technologische wereld?

2. Uitvoeren readiness assessment

BDO kan voor u een readiness assessment uitvoeren. Hierbij brengen wij samen met u in kaart in hoeverre uw organisatie voldoet aan de PSD2 vereisten en waar de aandachtspunten nog zitten. Hierbij pakken wij meerdere thema's bij de kop waarbij o.a. de volgende vragen worden behandeld:

Governance

- ▶ Is er een heldere organisatiestructuur?
- ▶ Is het governance model toereikend?
- ▶ Zijn de controlefuncties ingericht (denk aan de compliance functie en de audit functie)?

Integere en beheerste bedrijfsvoering

- ▶ Zijn beleid, procedures en maatregelen opgesteld?
- ▶ Is de integere en beheerste bedrijfsvoering geborgd?
- ▶ Is er grip op ketenmanagement?

(Beveiligings-)voorschriften

- ▶ Is het IT- en informatiebeveiligingssysteem op orde?
- ▶ Zijn (raam)overeenkomsten en algemene voorwaarden opgesteld?
- ▶ Zijn documenten omtrent business continuity opgesteld en heeft de organisatie zicht op de impact van fraude of schade?

3. Ondersteunen bij vergunningaanvraag

Heeft u vastgesteld dat een vergunning noodzakelijk is voor uw dienstverlening? Dan kan BDO u helpen bij het klaarmaken van uw organisatie voor de vergunningaanvraag. Wij kunnen u ook assisteren bij de daadwerkelijke vergunningaanvraag.

Wij geven op een pragmatische wijze invulling aan het inrichten van de eerdergenoemde thema's, die essentieel zijn voor de vergunningaanvraag.

Dit doen wij op een wijze die past bij de aard en omvang van uw organisatie en dienstverlening.

4. Doorlopend voldoen

DNB houdt toezicht op betaaldienstverleners en op de naleving van PSD2. Naast DNB als toezichthouder, kunnen vergunninghouders ook te maken krijgen met de Autoriteit Persoonsgegevens (privacy), de Autoriteit Financiële Markten (klantbelang centraal) en de Autoriteit Consument en Markt (mededinging).

Wanneer u al een vergunning heeft die van rechtswege overgaat, of wanneer u de vergunning verkregen heeft, is het van belang doorlopend te voldoen aan PSD2. BDO kan u onder andere ondersteunen bij het:

- ▶ herijken van beleid, procedures en werkinstructies;
- ▶ herijken/ implementeren van risicomanagement;
- ▶ inbedden/ toetsen van het monitorings- en controleproces;
- ▶ ondersteunen van uw risicomanagement of compliance functie;
- ▶ uitvoeren van een privacy scan;
- ▶ uitvoeren van technische security scans;
- ▶ uitvoeren van een SIRA;
- ▶ herijken/ beoordelen van informatiesystemen en beveiliging.

Bij wie kunt u hiervoor terecht?

BDO heeft een multidisciplinair expertteam opgericht, om partijen in de brede zin te kunnen ondersteunen bij het voldoen aan PSD2. Het team bestaat uit experts op het vlak van onder andere governance, risico-management en compliance (het 'GRC'-domein), IT/cyber security en de AVG.

Het voordeel van deze multidisciplinaire aanpak is dat wij onze klanten binnen de kaders van een (PSD2) vergunningaanvraag kunnen ondersteunen op alle deelgebieden waarop DNB toetst tijdens de beoordeling van een vergunningaanvraag. Met als resultaat minder vragen vanuit en een snellere beoordeling door de toezichthouder.

EXPERTTEAM ADVISORY

Risk Advisory Services
Wendy Silvertant
 T +31 (0)6 4023 2531
 E wendy.silvertant@bdo.nl

Legal
Iwan van Munster
 T +31 (0)6 5794 0782
 E iwan.van.munster@bdo.nl

Cyber Security & Privacy / IT Audit
Casper Hermans
 T +31 (0)6 2139 3590
 E casper.hermans@bdo.nl

Deze publicatie is zorgvuldig voorbereid en tot stand gekomen, maar is in algemene bewoordingen gesteld en bevat alleen informatie van algemene aard. Deze publicatie bevat geen advies voor concrete situaties, zodat uitdrukkelijk wordt afgeraden om zonder advies van een deskundige op basis van de informatie in deze publicatie te handelen, na te laten of besluiten te nemen. Voor het verkrijgen van een advies dat is toegesneden op uw concrete situatie, kunt u zich

wenden tot BDO Advisory B.V. of een van haar adviseurs. BDO Advisory B.V., de met haar gelieerde partijen en haar adviseurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van handelen, nalaten of het nemen van besluiten op basis van de informatie in deze publicatie.

BDO is een op naam van Stichting BDO te Amsterdam geregistreerd merk.

In deze publicatie wordt BDO gebruikt ter aanduiding van de organisatie die onder de merknaam 'BDO' actief is op het gebied van de professionele dienstverlening (accountancy, belastingadvies en advisory).

BDO Advisory B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van

het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam 'BDO' optreden.

BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO-netwerk en van elk van de BDO Member Firms.